

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

HUKUK BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/7

Karar No : 1981/17

ÖZET : Milli Prodüktivite Merkezi'nin, 580 sayılı Yasanın 13. maddesine göre, 440 sayılı yasaya tabi Sümerbank Genel Müdürlüğü aleyhine açtığı aidat alacağı davasının idari yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Milli Prodüktivite Merkezi.
Vekili : Av. Galip Uğur.
Davalı : Sümerbank Genel Müdürlüğü.
Vekili : Av. Selim Egan, Av. Nevin Çavdar.

O L A Y : 580 sayılı Milli Prodüktivite Merkezi Kuruluş Kanunu'nun 13. maddesine göre, Sümerbank Genel Müdürlüğü tarafından ödenmesi gereken aidat borcundan eksik ödendiği iddia edilen bakiye aidat, gecikme zammı ve işlemiş faiz tutarı 1.946.049.24 Liranın tahsisli istemiyle davacı tarafından, davalı aleyhine Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne alacak davası açılmıştır.

Davanın görülmesi sırasında davalı vekili 5.11.1981 günlü dilekçe ile, davalı kurumun kamu kurumu ve talep edilen alacağın kamuni aidat alacağı olması nedeniyle davanın Danıştay'ın görev alanına girdiği gerekçesiyle görev itirazında bulunmuştur.

Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesi, 19.1.1981 gününde, 1980/819 sayılı karar ile; "davalı tarafın görev itirazı yerinde görülmediğinden bunun reddine, mahkemenin görevli ve yetkili olduğuna" karar vermiştir.

Davalının, 27.1.1981 günlü ve olumlu görev uyuşmazlığı çıkarması istemini içeren dilekçesi üzerine, gerekli yasal işlemler yerine getirilerek konu ile ilgili belgeler, görevsizlik itirazı İdari Yargı yararına ileri sürüldüğünden, 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesine göre Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiş, olumlu görev uyuşmazlığı çıkaran Danıştay Başsavcılığı da görev konusunun Mahkememiz'ce incelenmesini isteyerek başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığında, Zekai Özdil, Şerafettin Seyhan, Sıtkı Gökalp, Şerafettin Kaya, Mehmet Kararlı ve Şahap Erenel'in katılmalarıyla yaptığı, 13.7.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hâkimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ve Danıştay Başsavcılığı'nın davada İdari Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu'nun yazılı düşünce doğrultusundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp, düşünüldü :

Taraflar arasındaki anlaşmazlık, 580 sayılı yasa ile kurulan Milli Prodüktivite Merkezi ile Sümerbank Genel Müdürlüğü arasında ve anılan Yasa'nın 13. maddesinin uygulanmasından doğmuştur.

Alacaklı kuruluşun yasal durumunu düzenleyen 580 sayılı yasanın 1. maddesinde (Kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliği haiz, bütün işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tâbi ve merkezi Ankara'da olmak üzere Milli Prodüktivite Merkezi kurulmuştur.

Kurumun gelir ve giderlerle ilgili bütün işlemleri Muhasebe Umumiye, Arttırma, Eksiltme ve İhale Kanunlarına ve Sayıştay'ın vize ve denetimine tabi değildir) denilmektedir.

Davanın dayanağı olan 580 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin (c) fıkrasında yer alan (İktisadi Devlet Teşekküllerinin idari ve mürakabesi hakkında kanuna tâbi teşekkül ve ortaklıklarla..... her yıl bütçelerine koyacakları 5000 lira kesin aidat ile bir evvelki yılın bilançosuna göre tahakkuk eden safi kârların binde birine tekabül eden orantılı aidatlar) hükmü ile Milli Prodüktivite Merkezi'nin geliri olarak bazı kuruluşlara yasa-dan doğan bir yükümlülük yükletilmiş bulunmaktadır.

Alacaklı kuruluşun, 580 sayılı Yasa'nın yukarıda açıklanan 1. maddesinde açık ve seçik olarak belirtildiği gibi bütün işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi tutulduğunda kuşku yoktur.

Buna karşın barçlı Sümerbank Genel Müdürlüğü'nün durumuna gelince, bu kuruluşun 440 sayılı Yasa'ya tabi ve sermayesinin tamamı Devletçe verilerek kurulmuş bir iktisadi devlet teşekkülü olduğu açıktır ve 580 sayılı Kanunun 13. maddesinin ilk fıkrası (c) bendinde sayılan kuruluşların birisini oluşturduğu ortadadır.

Davalı kuruluşun 440 sayılı Yasa'ya tâbi olması ve borcun yasa ile yükletilmiş bir aidat yükümüne ilişkin bulunması nedenleriyle anlaşmazlığın İdarî Yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

Bu nedenle Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin görev itirazının reddine ilişkin kararın kaldırılmasına karar verilmelidir.

Bu görüşe Serafettin Seyhan katılmamıştır.

.../...

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre İdarî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 19.1.1981 günlü, 1980/819 sayılı kararının kaldırılmasına, Şerafettin Seyhun'un karşı oyuyla ve oyçokluğuyla 13.7.1981 gününde kesin olarak karar verildi.

Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Zekai Üzdil

Üye

Şerafettin Seyhun

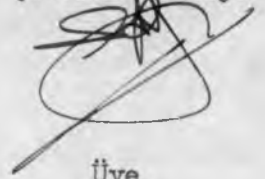
Üye

Sitki Gökalp

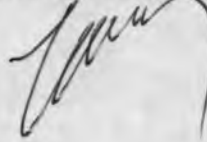
Üye

Şerafettin Kaya

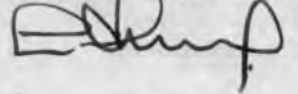
Üye

Mehmet Karaarslan

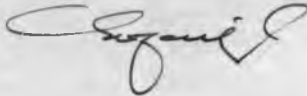
Üye

Şahap Erenel

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

Me
248

t.ö.

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

HUKUK BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/7

Karar No : 1981/17

KARŞI OY YAZISI

Millî Prodüktivite Merkezi'nin 580 Sayılı Yasa'nın 13. maddesi uyarınca açtığı aidat davalarının Adli veya İdarî Yargı yerlerinden hangisinde görüleceğinin tesbitinde, davalı kuruluşun yasal durumunun gözetilmesi gerektiği yolundaki çoğunluğun görüşünü katılıyorum. O halde üzerinde durulacak yön bu davanın davalısı olan Sümerbank Genel Müdürlüğü'nün yasal durumudur.

2262 sayılı Sümerbank Kanunu'nun 1. maddesi hükmüne göre (Sümerbank) bütün işlemlerinde bu kanun ile hususî, ticarî haklar hükümlerine tabî tüzel kişiliği haiz bir bankadır. Diğer yönden sermayesinin tamamının devlete ait olması nedeniyle bir İktisadî Devlet Teşekkülüdür. Bu gibi teşekküller 440 sayılı Yasa'nın 3. maddesi uyarınca özel hukuk hükümlerine tâbidirler. Böylece dava, özellikle üçüncü kişilerle olan ilişkilerinde kamu hukuku tüzel kişisi değil, özel hukuk tüzel kişisi sayılan bir kuruluş aleyhine açılmış bulunmaktadır.

Bu nedenle anlaşmazlığın Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiği oyundayım

Üye

Şerafettin Seyhan

25.8
t.ö.